

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9P/32/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618202810
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2018:6618202810.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Evou Triznovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. T. P., A.. XX.XX.XXXX Y. F. T. P., A.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: Ž. P., A.. XX.XX.XXXX, S. W. O., F. XX, štátny občan Slovenskej republiky a G.. F. P., A.. XX.XX.XXXX, S. W. O., F. XX, štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu starej matky: L. P., A.. XX.XX.XXXX, S. W. O., Š. XX, štátny občan Slovenskej republiky, o úpravu styku, takto

rozhodol:

I. Návrh navrhovateľky L. P., A.. XX.XX.XXXX, starej matky maloletých detí o úpravu styku s maloletou A. T. P., A.. XX.XX.XXXX Y. F. T. P., A.. XX.XX.XXXX z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stará matka detí podala dňa 22.06.2018 návrh, v ktorom žiadala upraviť styk s maloletými deťmi A. T. P.Č. Y. F. T. P. tak, že bude sa s deťmi stretávať každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 10.00. hod. do 12.00.hod. Uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/32/2017-67 zo dňa 25.08.2017 bolo manželstvo jej syna a matky maloletých detí Ž. P. rozvedené. Deti boli na čas po rozvoze manželstva zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný na platenie výživného. Súčasne súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec si ich prevezme každý párny týždeň v mesiaci sobotu o 09.00.hod. a deti vráti pred byt matky v ten istý deň o 17.00.hod. Matka detí neumožňuje otcovi stretávať sa s nimi. Na Okresnom súde v Lučenci je vedený výkon rozhodnutia. Matka nedodržuje rozsudok Okresného súdu v Lučenci, pretože v určenom termíne sa deti doma nenachádzajú a deti nie sú pripravené na stretnutie s otcom.

2. Súd určil termín pojednávania na deň 18.07.2018 a na deň 19.09.2018.

3. Stará matka pani L. P. vypovedala tak, že trvá na svojom návrhu a žiada upraviť stretávanie sa s deťmi. Matka detí s ňou nekomunikuje a ona nemá žiadnu možnosť s vnúčatami sa stretávať. Má záujem informovať sa, aké je správanie detí, aké dosahujú výsledky na vyučovaní. Bola by ochotná stretnúť sa s deťmi aj v rodinnom dome, v ktorom v súčasnosti bývajú tak, aby sa s deťmi mohla porozprávať.

4. V minulosti bol vzťah detí a starej a matky dobrý, avšak v posledných troch rokoch nemala možnosť sa s maloletou A. T. P. a maloletým F. T. P. stretávať. Matka deti cielene vychováva proti svojmu otcovi a proti nej.

5. Otec detí vypovedal tak, že má záujem, aby syn a dcéra mali dobrý vzťah s jeho rodičmi. Po rozvoze manželstva s matkou maloletých detí býva v rodinnom dome svojich rodičov. V rodinnom dome majú k dispozícii kuchyňu a tri izby s príslušenstvom. V čase, keď s matkou detí žil v spoločnej domácnosti bol jeho vzťah so synom a dcérou dobrý. Po rozvoze manželstva matka maloletých detí nepripravuje deti na stretnutie s ním. Vychováva ich proti starým rodičom, ale aj proti svojmu otcovi. Vyživovaciu povinnosť má len k dvom maloletým deťom. Žiadny nový vzťah nemá.

6. Matka vypovedala tak, že nezakazuje deťom, aby sa stretávali so starou matkou. Pravdou je, že deti sa s otcom nestretávajú, napriek tomu, že súd upravil styk otca s maloletými deťmi. Skutočnosť je taká, že maloleté deti nemali záujem navštevovať svojich starých rodičov ani v čase, keď ich manželstvo s otcom maloletých detí nebolo rozvedené. Manžel navrhovateľky a starý otec detí si občas vypil a starej matky sa deti boja.

7. Kolízny opatrovník uviedol, že prešetrili pomery v domácnosti starých rodičov a otca maloletých detí. Navrhovateľka býva v rodinnom dome, ktorý pozostáva z kuchyne, troch izieb a príslušenstva. Starý otec detí U. P., A.. XX.XX.XXXX je poberateľom invalidného dôchodku. Rovnako navrhovateľka poberá invalidný dôchodok. Domácnosť je udržiavaná v čistote a v poriadku. Otec maloletých detí býva spolu so svojimi rodičmi. Prešetriť pomery v domácnosti matky nemohli, pretože matka sa v domácnosti nezdržiavala. Napriek tomu, že jej oznámili, aby sa telefonicky spojila s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a umožnila im prešetriť pomery v jej domácnosti, nerešpektovala ich pokyny.

8. Na tomto pojednávaní bola vypočutá maloletá A. T. P., ktorá sa jednoznačne vyjadrila tak, že by nechcela ísť na návštevu k starej matke. Výsluch dieťaťa bol vedený s prihliadnutím na vek, rozumovú vyspelosť dieťaťa.

9. Na pojednávaní bol vypočutý maloletý F. T. P., ktorý vypovedal tak, že by sa nechcel stretávať so starou matkou. Výsluch dieťaťa bol vedený s prihliadnutím na vek, rozumovú vyspelosť dieťaťa.

10. Dokazovanie súd vykonal prečítaním pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec 4P/32/2017, 7Em/2/2017, správy o prešetroaní pomerov, ktorú vypracoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, výsluchom navrhovateľky, matky, otca, zástupkyne úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, výsluchom maloletých detí.

11. Zo správy L. W. X. S. D. bolo preukázané, že žiačka A. T. P., A.. XX.XX.XXXX mala v školskom roku 2017/2018 výborné výsledky v prospechu s priemerom 1,00. Jej správanie k učiteľom a ostatným spolužiakom je úplne bezproblémové. Žiačka sa v škole správa slušne, k povinnostiam pristupuje vždy svedomito a zodpovedne. V druhom polroku školského roka 2017/2018 vymeškala 11 vyučovacích hodín, z toho ani jedna nebola neospravedlnená. Na rodičovských združeniach sa zúčastnila len matka. Otec sa o dcére informoval osobne u triedneho učiteľa. Dieťa chodí do školy vždy vhodne a primerane oblečené a upravené.

12. Rodičia maloletých detí uzavreli manželstvo dňa 07.05.2005. Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci zo dňa 25.08.2017, č.k. 4P/32/2017-67 bolo ich manželstvo rozvedené. Súd schválil dohodu rodičov v takom znení, že maloleté deti A. T. P., A.. XX.XX.XXXX a F. T. P., A.. XX.XX.XXXX boli na čas po rozvoze zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec detí bol zaviazaný na platenie výživného 100,00 Eur mesačne na maloletú A. T. P. a 80,00 Eur mesačne na maloletého F. T. P.. Súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec si prevezme deti každý párný týždeň v mesiaci v sobotu o 09.00.hod. pred bytom matky a vráti ich na to isté miesto v ten istý deň o 17.00.hod. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 05.09.2017.

13. Pred rozvodom manželstva upravil Okresný súd Lučenec práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom rozsudkom č.k. 12P/8/2017-64 zo dňa 09.02.2017. Súd schválil dohodu rodičov o výkone rodičovských práv a povinností v takom znení, že maloleté deti boli zverené do výchovy a starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný na platenie výživného 100,00 Eur mesačne na maloletú A. T. a 80,00 Eur mesačne na maloletého F. T.. Súčasne súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že sa s nimi bude stretávať každú sobotu o 14.00. hod. do 15.00. hod. za prítomnosti matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.02.2017.

14. Na Okresnom súde v Lučenci je vedené pod sp. zn. 7Em/2/2017 konanie o výkon rozhodnutia. Okresný súd Lučenec konanie vo veci výkonu rozhodnutia vyhlásil za neprípustné a konanie zastavil uznesením č.k. 7Em/2/2017-50 zo dňa 16.03.2018. Krajský súd Banská Bystrica uznesenie Okresného súdu v Lučenci zmenil tak, že nariadil výkon rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu v Lučenci, č.k. 4P/32/2017-67 zo dňa 25.08.2017 o styku otca s maloletými deťmi. Krajský súd Banská Bystrica v odôvodnení konštatuje, že úlohou vykonávacieho konania nie je riešiť dlhoročné vzťahové problémy rodičov maloletých. Obidvaja rodičia musia vyvinúť snahu a to dokázať rozlíšiť rodičovskú rovinu a partnerskú rovinu vzťahu s tým, že akékoľvek nezhody medzi nimi by nemali presahovať a komplikovať výkon rodičovskej úlohy, pretože záujem dieťaťa stojí nad všetkými záujmami rodičov. Pokiaľ existuje právoplatné rozhodnutie súdu, sú zúčastnené strany povinné ho plniť. A ak sa podľa názoru rodiča - účastníka konania zmenili okolnosti, na ktorých je založený výsledok existujúceho (posledného) rozhodnutia o úprave styku otca s maloletými deťmi (exekučného titulu), potom akúkoľvek jeho zmenu môže iniciovať iba podaním návrhu na súd (nie riešiť veci konfrontačne medzi rodičmi), v ktorom konaní nové okolnosti a skutočnosti súd posúdi. Za nelogické však považuje odvolací súd odporúčanie Okresného súdu v závere rozhodnutia, keď odkázal práve oprávneného rodiča - otca maloletých detí

na prípadné podanie návrhu na zmenu súčasného rozhodnutia, kde je možné vykonať dokazovanie znaleckým posudkom a zistiť do akej miery je správanie otca pre deti stresujúce a je možné ich stretávanie. Naopak, v danom prípade preferenčný rodič - matka tvrdí, že existujú okolnosti, ktoré ovplyvniť nedokáže, a ktoré mali za následok vážne zmeny v citovej náklonnosti detí k otcovi.

15. Obvodné oddelenie Policajného zboru v Poltári oznámilo, že matka riadne nepreberá poštové zásielky.

16. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko Poltár, vykonal šetrenie v domácnosti navrhovateľky a zistil, že býva v rodinnom dome, ktorý vlastní spolu s manželom U. P.. Obidvaja poberajú invalidný dôchodok. V rodinnom dome užívajú kuchyňu, tri izby a príslušenstvo. V ich domácnosti neboli zistené nedostatky. Kolízny opatrovník neprešetril pomery v domácnosti matky.

17. Podľa § 1 Civilného mimosporového poriadku podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

18. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 111 písm.d/ Civilného mimosporového poriadku v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o styku s maloletým.

20. Podľa § 112 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

21. Podľa § 38 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

22. Podľa § 38 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

23. Podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

24. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

25. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze.

26. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

27. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

28. Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

29. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

30. Vyššie citované zákonné ustanovenia súd aplikoval na zistený skutkový stav.

31. Právo na styk s maloletým dieťaťom na čas po rozvode vzniká tomu z rodičov, ktorému dieťa nebolo zverené do výlučnej osobnej starostlivosti. Právo otca vyplýva nielen z ustanovenia Zákona o rodine a čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z medzinárodných dohovorov ako napríklad Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý v čl. 7 uvádza, že je právom dieťaťa poznať svojich rodičov, že má toto právo na rodičovskú starostlivosť, na zachovanie rodinných väzieb, na výchovu a najmä právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ak to nie je v rozpore so záujmom dieťaťa. Dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných záväzkov v súlade s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Dohovor uznáva aj zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri zabezpečení orientácie dieťaťa a jeho usmerňovaní v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami (čl.5). Podľa ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka sú blízkymi osobami vždy zo zákona príbuzní v priamom rade. Súd môže upraviť aj bez návrhu stretávanie sa blízkych osôb s dieťaťom pri splnení dvoch podmienok: 1.) že je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, pričom sa už všeobecne akceptuje potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby; 2.) že si to vyžadujú pomery v rodine, pri skúmaní tejto požiadavky je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Úprava prichádza do úvahy napríklad vtedy, ak oprávnený rodič sám nemôže právo styku realizovať alebo ak absentuje kontakt medzi rodičmi a blízkymi osobami dieťaťa. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa s blízkymi osobami rozhodnúť len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie sa s dieťaťom, nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Okresný súd v Lučenci poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R63/65, podľa ktorého pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť trpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy, vychádza z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv rodičov, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodu ustanovenia § 44 ods. 1 a 2 Zákona o rodine. Prvoradým hľadiskom je rešpektovanie záujmu dieťaťa. Záujem dieťaťa nie je pri úprave styku s blízkymi osobami jediným kritériom. Druhým kritériom je, že tento styk si vyžadujú pomery v rodine, ktoré bude žiaduce zisťovať v súčinnosti s orgánom sociálno právnej ochrany detí.

32. Z pripojených spisov Okresného súdu Lučenec bolo nepochybne preukázané, že vzťahy medzi matkou a otcom sú dlhú dobu vážne narušené. Napriek tomu, že matka je povinná nielen deti otcovi odovzdať, ale ich na stretnutie s otcom aj pripraviť, matka maloletých detí rozsudok o úpravu styku nerešpektuje. Práve z toho dôvodu je na Okresnom súde v Lučenci vedené konanie o výkon rozhodnutia pod sp. zn. 7Em/2/2017. Súd sa postavil na to stanovisko, že prvoradé je vyriešiť otázku úpravy styku otca s maloletými deťmi v konaní vedenom pod sp. zn. 7Em/2/2017, pretože otec býva v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou. Pokiaľ sa bude realizovať úprava styku otca s maloletými deťmi budú sa môcť stretávať aj so starými rodičmi. Názoru maloletého dieťaťa musí súd venovať náležitú pozornosť vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť. Maloletá A. T., A.. XX.XX.XXXX vyjadrila jednoznačne názor, že so starou matkou sa nechce stretávať a nemá k nej vytvorený citový vzťah. Dieťa dňa XX.XX.XXXX dovŕšilo vek trinásť rokov. Rozumovo je vyspelé, dosahuje v škole vynikajúce výsledky. Správanie A. T. P. na L. W. X. S. D. je vyhodnotené ako veľmi dobré. Súd rešpektoval názor dieťaťa a neupravil styk so starou matkou. Rovnako tak maloletý F. T., A.. XX.XX.XXXX vyjadril jednoznačne názor, že k starej matke - navrhovateľke nemá vytvorený citový vzťah a nemá záujem sa s ňou stretávať. Súd teda rozhodol tak, že styk detí a starej matky neupravil, pretože rokmi narušený vzájomný vzťah ich rodičov by sa nemal preniesť do ich výchovy. Prvoradé bude, aby sa realizoval styk otca s maloletými deťmi, aj za pomoci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a v rámci konania o výkon rozhodnutia, ktoré je vedené pod sp. zn. 7Em/2/2017. Následne pokiaľ súd vyrieši vzťah otca a maloletých detí pri úprave styku, je možné postupne obnovovať vzťahy aj medzi ostatnými blízkymi príbuznými zo strany otca maloletých detí. Pretože pre súd je rozhodujúci stav v čase rozhodovania, súčasná situácia je taká, že nebolo by v záujme maloletých detí upravovať styk starej matky - navrhovateľky s maloletými deťmi, pretože by to viedlo k ďalšiemu narušovaniu citových väzieb v rodine. Úprava styku so starou matkou v súčasnosti nie je v záujme detí a úpravu styku si nevyžadujú ani pomery v rodine.

33. Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovkej časti rozsudku.

34. Výrok o trovách bol založený na ustanovení § 53 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 Civilného mimosporového poriadku na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.